

תנ"ך

הוראות

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה פרק אחד ובו שבע שאלות.
יש לענות על ארבע שאלות. $100 = 25 \times 4$ נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; כתבו את מספרה בלבד.
(2) התרכזו בנושא. בססו את דבריכם על הכתוב.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

ענו על ארבע מן השאלות 1-7 (לכל שאלה – 25 נקודות).

1. קראו במדבר, פרק כ"ב.

א. קראו פסוקים ה'–כ"ב.

תשובותיו של בלעם למשלחות שמגיעות אליו עשויות להתפרש כמנוגדות למה שהוא באמת רוצה לומר.

(1) הסבירו כיצד ניגוד זה בא לידי ביטוי בהבדל שבין המתואר בפסוקים ח'–י"ח ובין המתואר בפסוקים י"ט–כ"ב.
(10 נקודות)

(2) לדעתכם, מה בסופו של דבר הכריע את הכף בהחלטתו של בלעם ללכת עם המשלחת שהגיעה אליו? נמקו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (5 נקודות)

ב. קראו פסוקים כ"ב–ל"א.

בפסוקים אלה ניכרת כתיבה עוקצנית בעלת מאפיינים הומוריסטיים. הסבירו כיצד העוקצנות שבפסוקים אלה משרתת את הביקורת על יכולותיו של בלעם. הביאו שתי דוגמאות שונות לביסוס דבריכם. (10 נקודות)

2. קראו שמואל ב, פרק י"ב, פסוקים א'–כ"ג.

א. קראו פסוקים א'–י"ג.

(1) יש הטוענים כי נתן הנביא נקט זהירות בהטפת המוסר שלו לדוד בפסוקים א'–ו'. הביאו הוכחה אחת לביסוס פירוש זה, והסבירו מדוע לדעתכם נקט נתן זהירות בדבריו. (7 נקודות)

(2) אפשר גם לפרש את דברי נתן אל דוד כביטוי לתעוזה של נתן. הסבירו כיצד התעוזה של נתן באה לידי ביטוי. הביאו שתי דוגמאות מפסוקים ז'–י"ב לביסוס דבריכם. (8 נקודות)

ב. קראו פסוקים ט"ו–כ"ג וגם את דברי אמנון בזק שלפניכם.

"רצף של תשעה פעלים בפסוק אחד [פסוק כ'] אומר דרשני, והרושם הכללי המתקבל מן הפסוק הוא שדוד חש הקלה... לו נותר הילד בחיים, הייתה זו... מזכרת עוון תמידית לחטאו הכבד".

(א' בזק, "שמואל ב, פרק י"ב, העונש והתשובה", בתוך אתר תורת הר עציון)

(1) על פי דברי א' בזק, רצף הפעלים בפסוק כ' יוצר את הרושם כי דוד חש הקלה.

כיצד רצף הפעלים האלה יוצר רושם זה? הסבירו את דבריכם ובססו אותם על הכתוב. (4 נקודות)

(2) מהו ההבדל המהותי בין הסיבה להקלה שחש דוד על פי דברי א' בזק, ובין הסיבה שדוד עצמו מעיד עליה בפסוקים כ"ב–כ"ג? נמקו את דבריכם. (6 נקודות)

3. קראו **שמואל ב**, פרק ט"ו, פסוקים א'–ו' ופסוקים כ"ד–ל"ז.
- א. קראו פסוקים א'–ו' ואת הציטוט שלפניכם מן התלמוד הבבלי.
- "כל הפוסל... במומו פוסל" (תלמוד בבלי, קידושין ע, ע"א).
- הרעיון המובע בציטוט הוא שאדם שמוצא פגמים באחרים, למעשה משקף את הפגמים שלו עצמו.
- הסבירו כיצד הרעיון שמובע בציטוט בא לידי ביטוי בהתנהגותו ובדבריו של אבשלום. (12 נקודות)
- ב. קראו פסוקים כ"ד–ל"ז.
- (1) מהו הנימוק האמוני (הדתי) ומהו הנימוק האסטרטגי של דוד להחזרת ארון האלוהים לירושלים? בססו את דבריכם על הכתוב. (8 נקודות)
- (2) הסבירו מדוע החזרת ארון האלוהים לירושלים היא "הליכה נגד הרוח" בעת מלחמה. (5 נקודות)
4. קראו **מלכים א**, פרק י"ח, פסוקים י"ז–ל"ט.
- א. קראו פסוקים י"ז–כ"ד ואת ההגדרה שלפניכם ל"תקשורת מקרבת".
- תקשורת מקרבת היא גישה לניהול שיח באופן שמגדיל את הסיכוי לחיבור בין בני אדם ולהבנה הדדית, והיא מסייעת במימוש שיח מועיל ובונה אמון הדדי, תוך הימנעות מריב ומאגרסיביות.
- (מעובד על פי ההגדרה באתר של מרכז גוף-נפש ומתוך ויקיפדיה)
- (1) הסבירו מדוע הדורשיח בין אחאב ובין אליהו לא נערך על פי ההגדרה של תקשורת מקרבת. (8 נקודות)
- (2) לדעתכם, האם דברי אליהו לעם יכולים להיחשב שיח מקרבת? נמקו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (7 נקודות)
- ב. קראו פסוקים כ"ח–ל"ד.
- אליהו מבין שכדי להוביל את העם לשינוי אמוני ולשינוי לאומי, לא די בנס של הפלת אש מן השמיים.
- כיצד פעולותיו של אליהו בנוגע לריפוי המזבח ההרוס עשויות להוביל את העם לשינוי אמוני ולשינוי לאומי? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (10 נקודות)
5. קראו **מלכים א**, פרק כ"א, פסוקים ז'–כ"ח.
- א. קראו פסוקים ז'–ט"ז ואת דבריו של דניאל פרידמן שלפניכם.
- "בפרשת נבות אפשר לטעון שאחאב, בהיותו מלך על ישראל, חב לנתיניו לפחות חובה מינימלית להבטיח שלא ייעשה שימוש שלא כדין במלוכה ובסממניה בדרך שתמיט עליהם חורבן".
- (ד' פרידמן, הרצחת וגם ירשת, 2022, עמ' 120)
- על פי דברי ד' פרידמן, הביאו מן הפסוקים שתי דוגמאות המלמדות שאחאב לא מילא את חובתו כמלך ישראל ביחסו לנתיניו. הסבירו את דבריכם. (10 נקודות)
- ב. קראו פסוקים י"ז–כ"ח.
- אליהו מנבא לאחאב שתי נבואות.
- מהו ההבדל בין התגובה של אחאב על הנבואה בנוגע לגורלו האישי, ובין תגובתו על הנבואה בנוגע לביתו ולצאצאיו, ומה גרם להבדל בין התגובות? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הכתוב. (15 נקודות)

6. קראו **ירמיה**, פרק ל"ז, פסוקים ט'–כ"א.

א. קראו פסוקים ט'–י"א וגם **מלכים ב**, פרק כ"ד, פסוק כ'. קראו גם את דברי יאיר נווה שלפניכם.

"כנראה הכעס הגדול של המלך ושריו נובע מן הרצון של המלך והשרים ללִוְיָאֵלִיּוֹת [נאמנות] מלאה למהלכי המלך".

(מעובד על פי דברי י' נווה, אתר 929)

מה היה המהלך שהוביל צדקיהו, ומדוע לפי י' נווה גרמה נבואתו של ירמיהו לכעס גדול עליו מצד המלך ושריו? הסבירו את דבריכם, ובססו אותם על הפסוקים. (15 נקודות)

ב. קראו פסוקים י"ג–י"ד ופסוק כ'.

מהי המילה המנחה החוזרת בפסוקים אלה, וכיצד ירמיהו מבטא באמצעותה את נאמנותו למלך? בססו את דבריכם על הכתוב. (10 נקודות)

7. קראו **שיר השירים**, פרק ג', פסוקים א'–ה' ופרק ה', פסוקים ב'–ח'.

א. בכל אחד משני הפרקים מתוארת נערה המבקשת להיפגש עם האהוב שלה, אולם רק אחת מהן מצליחה להשיג את מבוקשה.

(1) הסבירו באמצעות ההבדל בין התנהגותן של שתי הנערות מדוע נערה אחת השיגה את מבוקשה להיפגש עם האהוב, ואילו הנערה האחרת לא השיגה את מבוקשה. בססו את דבריכם על הכתוב. (8 נקודות)

(2) קראו את דברי יהודה קיל שלפניכם.

"ואולם החלום כאן [בשיר השירים, פרק ה'] הוא חלום של מצוקה ושל ביעותי לילה".

(י' קיל, פירוש דעת מקרא לשיר השירים, עמוד נב)

לפי דברי י' קיל, החלום של הנערה הוא חלום של מצוקה.

הסבירו מה בהתנהגותו של הדוד או בדבריו עשויים לגרום למצוקתה של הנערה בפרק ה'? (7 נקודות)

ב. לכל אחת משתי הנערות יש גישה מסוימת בנוגע לאהבה ולמימושה. בחרו באחת הנערות – מפרק ג' או מפרק ה'.

האם הגישה של הנערה בנוגע לאהבה ולמימושה באה לידי ביטוי גם בשבועה שהיא השפיעה את בנות ירושלים?

נמקו את דבריכם. (10 נקודות)

בהצלחה!